

ՍԻՐԱՆ

Լ. ՏԱՐԻ - ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

1958

◀ ՅՈՒՆԻՍ-ՕԳԱՍՏՈՍ ▶

ԹԻՒ 7-8

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՏԱՐԻ ՄԸ ԵՒ

Ա. Աթոռոյս ելմտական և վարչական տարին մայիս 1ին կը սկսի: Եւ տարեվերջի տեղեկագիրներու պատրաստութենէն ետք Ա. Յակոբեանց Միաբանութիւնը իր Ընդհանուր ժողովը կը գումարէ՝ Տնօրէն ժողովոյ վարչական և տնտեսական համարատութիւնը ընդունելու, պէտք եղած ընտրութիւնները կատարելու, Տնօրէն ժողովէն առաջարկեալ խնդիրները լուծելու, և համաձայն կանոնի իրեն բերուած խնդիրներու մասին որոշումներ կայացնելու համար:

Ա. Յակոբեանց Միաբանութիւնը ներկայիս ունի քառասունեչորս անդամներ, որոնցմէ հինգը աւագ սարկաւագներ և մասցեալլ եպիսկոպոսներ և վարդապեսներ են: Ասկէ զատ ունի նաև տասներեք աշխատաւոր միաբաններ, որոնք եկեղեցական կարգ չունին: Ասոնցմէ ոմանք դպիր են և սքեմ կը հազնին ու կը ծառայեն սրբավայրերու մէջ՝ պաշտամանց սպասաւորելով: Աւրիշներ անսքեմ են և կը ծառայեն համեստ պաշտօններով: Հաշուելով Ա. Աթոռոյս մայրապեսները, որոնք յառաջացեալ տարիքի մէջ սքեմաւոր բարեպաշտուհիներ են և ազօթքով ու Միաբանութեան զգեստեղինաց հոգատարութեան դործով կը զբաղին, ինչպէս նաև Ժառանգաւորաց Վարժարանի աշակերտները, Ա. Յակոբեանց Միաբանութեան հոգենոր ընտանիքին անդամներուն թիւը կը համնի աւելի քան իննսունի:

Միաբանութեան ձեռնադրեալ անդամներէն, եպիսկոպոս կամ վարդապետ, տասնեինը ներկայիս կը գտնուին Յորդսնանէն դուրս և մեծաւ մասսամբ կը գործեն Եկեղեցւոյ զանազան թեմերուն մէջ իրեր թեմակալներ կամ ծխատէրեր: Իսկ քսան ձեռնադրեալ անդամներ, առանց հաշուելու Ժառանգաւորաց Ինժայարանի ուսանող հինգ սարկաւագները, կը գտնուին Յորդանանի մէջ և կը վարեն Ա. Աթոռոյ բազմաճիւղ գործունէութեան զանազան բաժինները կազմող տեսչութիւնները:

Ա. Յակոբեանց Միաբանութեան այս կազմին կողմէ անցեալ 1957-1958 տարւոյ ընթացքին կատարուած զործը մեզի ամէն իրաւունք կուտայ վառք տալու Աստուծոյ և ուրախ զգալու որ մեր ազգին և Եկեղեցին այս պանծալի Հաստատութիւնը, Հայոց Երուսաղէմի Պատրիարքութիւնը, մասց աննուազ իր պայծառութեամբը և կենդանութեամբը և առաւ յառաջադէմ քայլեր:

Այստեղ կ'ուղենք համառօտիւ և ընդհանուր կերպով անդրագառնով անցեալ տարուան ընթացքին Ա. Աթոռոյ վարչական գործունէութեան, որ յառաջ կը տարուի զանազան տեսչութեանց և անոնց պաշտօնէութեան կողմէ, Ցորէն ժողովոյ ընդհանուր հսկողութեան ներքեւ:

Սուրբ Տեղեաց պահպանութեան գործը, որ Ա. Յակոբեանց Միաբանութեան ամենաէտական և զլիաւոր գործն է, յառաջ տարուեցաւ և կը տարուի ամենայն խղճմտութեամբ և նախանձախնդրութեամբ:

Ա. Յարութեան Տաճարին նորոգութեան մեծ ծրագիրը, որ երեսուն տարիէ ի վեր մտահոգութեան և սերառումի առարկայ եղած է, շատ դանդաղ կ'ընթանայ: Տակաւին Տաճարին մուտքին և Պատանատեղոյն առաստաղին նորոգութեան մասին միայն համաձայնութիւն գոյացած է երեք Պատրիարքարաններու միջև և պատրաստութիւններ տեսնուած են առ այդ:

Նոյնպէս Ա. Աստուածածնի տաճարին նորոգութեան գործը գանդաղեցաւ, հակառակ չ այս Պատրիարքարանի բուռն փափաքին և պնդումին: Այս ձեռնարկն ալ տակաւին առկախ կը մնայ, որովհետեւ Յունաց Պատրիարքարանը անտեղի պատճառաբանութիւններով կը յետածգէ գործը, հակառակ անոր որ նորոգութեան ծրագիրները տրդէն պատրաստ են: Եւ նկատի ունենալով այն՝ որ տաճարին վերջնական և լրիւ նորոգութիւննը կրնայ ժամանակ մը ևս ուշանալ, Ա. Աստուածածնայ տաճարին ամենօրեայ պաշտամունքը և Ա. Պատարազի մատուցումները չ այցու նախաձեռնութեամբ և առաջարկով վերակառւեցան յունիսի միջ:

Ա. Տեղեաց պահպանութեան այլ մարզերուն մէջ Հայոց Պատրիարքարանի իրաւունքներն ու պարտականութիւնները բծախնդրութեամբ ի գործ դրուեցան անցեալ տարուան ընթացքին ևս: Սրբավայրերու մէջ կանթեղներու և ջահերու նորոգութիւններ ալ տեղի ունեցան և ասոնք երուապէմի Սրբավայրերուն մէջ անկարես չեն:

Որբոց Յակոբեանց Տաճարին յատակի հինցած սալաքարերը փոխանակուեցան համակ մարմարէ նոր սալայատակով: Այս առթիւ երեան եկաւ որ Ա. Յակոբեանց Տաճարը շինուած է գերեզմանատեղոյ մը վրայ: Գժբախտաբար սակայն ունէ զրաւոր արձանապրութիւն չգտնուեցաւ պեղումներու ընթացքին և գերեզմաններու թուականները կարելի չեղաւ ստուգել: Անցնող տարուան ընթացքին զրեթէ բոլոր Սրբավայրերու մէջ առաւել կամ նուազ կարելութիւն ունեցող նորոգութիւններ կատարուեցան:

Ա. Յակոբեանց վանքին և Միաբանութեան համար կարես պարտականութիւն է նաև զլիաւորաբար Զատկին և ընդհանրապէս տարուան ընթացքին ուխտաւորաց ընդունելութիւնը: Այս տարի, այսինքն 1958ի Զատկին, աշխարհի այս մասին քաղաքական անկայունութեան պատճառաւ, ուխտաւորաց բազմութիւնը սովորականէն պակաս եղաւ: Մօտաւորապէս հազար անձ միայն կրցան: Պալ Ա. Երուսաղէմ և վայելել Մեծ Տօնին հոգես խրախճանքը: Ա. Աթոռոյ մեծագոյն դժուարութիւնն այս կապակցութեամբ այն է՝ որ վանքին ուխտաւորներու համար ունեցած սենեակները մօտ քառասուն տարիներէ ի վեր զաղթականներու կողմէ բնակուած լինելով՝ ուխտաւորներու տեղաւորումը միշտ անհանգիստ պայմաններու մէջ կը կատարուի: Այս Զատկին հարկ եղաւ անոնցմէ մէկ մասը դարձեալ վրաններու տակ բնակեցնել վանքի պարտէներուն մէջ:

Ա. Աթոռոյ կրթական գործը յառաջ տարուեցաւ ըստ կարելւոյն գոհացուցիչ եղանակաւ՝ հակառակ տիրող աննպաստ պայմաններուն։ Երկրին անտեսական նեղութիւնը և Մերձաւոր Արեւելքի քաղաքական գժուարութիւնները կ'աղդեն նաև կրթական հաստատութեանց վրայ, շատ մը կերպերով։ Ժառանգաւոր վարժարանի և Ընծայարանի ուսանողներուն թիւը սովորականէն աւելի փոքր եղաւ այս տարի՝ Յորդանան մուտքի և բնակութեան, ինչպէս նաև ճամբորդութեանց դժուարութեանց պատճառաւ։ Այսուհանդերձ Ս. Աթոռոյ կարելոր այդ գործը, հոգևորականաց պատրաստութեան գործը, յառաջ տարուեցաւ կարելի լաւազարն արդիւնաւորութեամբ։

Երուսաղէմի հայոց ազգային վարժարանը, Սրբոց Թարգմանչաց անունով, կը պարունակէ Մանկապարտէզի, Նախակրթարանի և Երկրորդական վարժարանի բաժինները միանգամայն, ընդամէնը տասներեք դասարաններով։ Չորս հարիւրէ աւելի մանուկներ և պատանիներ, երկու սեռէ, կ'ուսանին այս վարժարանին մէջ։ Ինչպէս նշուեցաւ այս տարի ամավերջի հանդէսին՝ շատ շանցած Երուսաղէմի գրեթէ բովանդակ հայութիւնը պիտի բաղկանայ Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի շրջանաւարտներէն։

Կարենոր է նաև Ամմանի Հեթումեան վարժարանը, ուր կը կրթուին մօտ երկու հարիւր հայ մանուկներ և պատանիներ, երեք Մանկապարտէզի և վեց նախակրթարանի դասարաններու մէջ։ Այս դպրոցն ալ համեմատաբար լաւ արդիւնք ունեցաւ, հակառակ անոր որ զուրկ է սեահական շէնքէ և տեղաւորուածէ բոլորովին անբաւական տան մը մէջ։

Կը գործէ նաև Սրբոց Յակոբեանց Տպարանը, մէկ կողմէն արտադրելով կրօնական և ծիսական զրքեր և միւս կողմէ զանազան գործերու կատարումով Ս. Աթոռոյ համար ապահովելով փոքր եկամուտ մը։

Կայ նաև Ս. Աթոռոյ բարեսիրական գործը, որով Պատրիարքարանը կը նպասէ Երուսաղէմի հայութեան մէջ անոք և կարօտեալ եղողներուն։ Նպաստընկայիներ կը ստանան հաց, կաթ, դրամական նպաստ և բժշկական խնամք։

Ս. Աթոռոր այս գործերուն կընայ հասնիլ՝ չնորինիւ այն ազնուական հայ բարերարներուն որոնք իրենց ազգասիրութեան և եկեղեցասիրութեան վաստը կուտան և տարուէ տարի կը յիշեն հայ Երուսաղէմը օգնութեան հասնելով անոր։ Սիոն պարբերաբար կը հրատարակէ անոնց անունները։ Այստեղ դարձեալ մեր զովեստը կուտանք անոնց և Տիրոջ ամենառատ օրհնութիւնը կը հայցենք անոնց համար։

Մեր ցանկութիւնն ու աղօթքն է, ինչպէս վստահ ենք ցանկութիւնն է և աղօթքը բոլոր ճշմարիտ և քրիստոնեայ հայերուն, որ խաղաղի այս Սուրբ Երկիրը, բոլորովին վերջ գտնեն Սրբոց Յակոբեանց Աթոռին շուրջ յարուցուած տաղնապին հետեանքով յառաջ եկած ինչ ինչ դժուարութիւնները և հայոց ուխտաւորութիւնը գէպի Ս. Երուսաղէմ տարուէ տարի աւելի բազմամբով և աւելի միսիթարիչ դառնայ։ Մեր աղօթքը և ցանկութիւնն է որ Երուսաղէմի Ս. Աթոռոր հետզհետէ աւելի արդիւնառապէս և աւելի լայնօրէն կարենայ կատարել իր կենսական գերը մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ պայծառութեան, Աստուծոյ փառքին և մեր ժողովուրդին առաւելազոյն օգտին համար։